

Київський національний університет
імені Тараса Шевченка

**ЗАГАЛЬНЕ
АДМІНІСТРАТИВНЕ
ПРАВО**

Підручник

Київ
Видавництво “Юрінком Інтер”
2015

Авторський колектив:

- Гриценко І.С.**, д.ю.н., проф. – Глава 1
Мельник Р.С., д.ю.н., проф. – Глава 2
Пухтецька А.А., к.ю.н. – Глава 3
Задирака Н.Ю., к.ю.н., доцент – Глава 4
Бевзенко В.М., д.ю.н., проф. – Глави 5 та 15
Ващенко Ю.В., к.ю.н., доцент – Глава 5
Радишевська О.Р., к.ю.н. – Глава 5
Діхтієвський П.В., д.ю.н., проф. – Глава 6
Тимошук В.П., к.ю.н. – Глава 7
Куйбіда Р.О., к.ю.н. – Глава 8
Заярний О.А., к.ю.н. – Глави 8 та 11
Мироноук Р.В., д.ю.н., доцент – Глава 9
Приймаченко Д.В., д.ю.н., проф. – Глава 10
Герасименко Є.С., к.ю.н., доцент – Глава 12
Шлоер Б., д.ю.н. (ФРН) – Глава 13
Міхровська М.С. – Глава 14
Коломоєць Т.О., д.ю.н., проф. – Глава 16

Рецензенти:

- Колпаков В.К.**, доктор юридичних наук, професор
Стеценко С.Г., доктор юридичних наук, професор,
член-кореспондент НАПрН України

© Видавництво “Юрінком Інтер” 2015

ISBN 978-966-667-624-8

Передмова

Доля нашої свободи вирішується у процесі технічної суперечки про деталі адміністративного права

Ф.А. фон Гайск

Концепція підручника заснована на ідеї про необхідність у демократичній, соціальній і правовій державі принципового перегляду змісту і призначення адміністративного права, яке має орієнтуватися, насамперед, на забезпечення потреб приватної особи у її відносинах із публічною владою. Нормативним підґрунтям для такого розуміння мети адміністративного права виступає Конституція України, де встановлено, що утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави (ч. 2 ст. 3), порядок реалізації якого, власне, і має встановлюватися нормами адміністративного права. Не можна не звернути увагу також і на ч. 2 ст. 6 та ч. 2 ст. 19 Основного Закону, які вимагають від суб'єктів публічної влади діяти у межах та спосіб, визначених Конституцією і законами України, зміст яких складають, насамперед, норми адміністративного права. Тож адміністративне право виступає обов'язковим конструктивним елементом сучасної парадигми відносин, що виникають за участю приватної особи та держави, «захищаючи, насамперед, особистість від надмірного, несумісного з умовами її вільного розвитку, державного втручання»¹.

Пропонований підручник принципово відрізняється від інших навчальних видань, які сьогодні доступні українському читачу. Для подібного висновку є три причини:

по-перше, автори підручника поставили собі за головне завдання викласти вітчизняне адміністративне право через

¹ Елистратов А. И. Основ ные начала ад министра тив ного пра ва / А. И. Ели-стра-тов. — М., 1917. — С. 129.

призму основних положень європейського адміністративного права. Такий крок є необхідним і подекуди обов'язковим не лише з огляду на євроінтеграційні прагнення України, а і через те, що чимала кількість українських юристів уже доволі активно працює на європейському рівні, а отже, європеїзація українського адміністративного права є важливим фактором підвищення знань останніх про європейське право. Як наслідок, автори послуговувалися термінами європейської правничої науки та європейського законодавства, таким як: публічна влада, публічне управління, публічне право, публічне майно, адміністративний акт, адміністративний розсуд, електронне врядування тощо.

Необхідність орієнтації підручника на європейське право взагалі та адміністративне зокрема, зумовлена і тим, що для українських правозастосовників певною мірою обов'язковими є рекомендації Ради Європи та рішення Європейського Суду з прав людини. Зазначені документи також стали предметом аналізу авторів підручника, які таким чином намагаються познайомити українського читача з положеннями цих документів, обґрунтувати необхідність керуватися останніми вже сьогодні, не чекаючи прийняття відповідних українських нормативних актів;

по-друге, викладаючи матеріал, автори орієнтувалися на відому тезу — адміністративне право є конкретизованим конституційним правом¹, що, власне, і пояснює надзвичайно тісний взаємо-зв'язок названих правових утворень. У даному випадку йдеться про те, що конституційне право: 1) визначає структуру та повноваження публічної адміністрації; 2) формулює засади взаємовідносин публічної адміністрації з приватними особами; 3) визначає межу функціонування публічної адміністрації щодо приватних осіб, яка не може бути перетнута; 4) містить принципи, які є центральним елементом у системі принципів діяльності публічної адміністрації; 5) закрі-

¹ Werner F. Verwaltungsrecht als konkretisiertes Verfassungsrecht // DVBl. – 1959. – S. 527.

плює загальні засади функціонування держави, які рівною мірою можуть бути застосовані і щодо окремого випадку чи ситуації, що виникає у сфері функціонування публічної адміністрації.

Виходячи з викладеного, підручник містить велику кількість посилань на Конституцію України, відповідні рішення Конституційного Суду України, а також роз'яснення змісту тих або інших положень конституційного права через призму доктрини адміністративного права. Інакше кажучи, автори намагалися дати читачам відповідь на питання, як Конституція України діє у сфері публічного управління, наголошуючи, що Основний Закон є актом прямої дії, яким необхідно керуватися завжди і за будь-яких умов;

по-третє, представлена праця це, фактично, монографічний підручник, в якому відображена переважна більшість нових течій, які нині сформувалися у вітчизняній й науці адміністративного права. Разом з цим, мова не йде про «чисту» науку, яка є більш характерною для дисертаційних досліджень. Авторський колектив намагався викласти тільки перевірені практикою правозастосування наукові висновки та концепції, які можуть бути застосовані у процесі реалізації публічного управління.

Автори підручника зосередили увагу на аналізі лише загальних положень (норм) адміністративного права, тобто **Загального адміністративного права**. Що ж до норм **Особливого адміністративного права**¹, то їх вивчення, з огляду на величезний обсяг останніх, має здійснюватися у межах окремих (спеціальних) навчальних дисциплін за відповідними навчальними посібниками та підручниками.

Головним завданням підручника є розкриття доктринальних засад Загального адміністративного права, пробудження

¹ Особливе адміністративне право складають адміністративно-господарське право, муніципальне право, поліцейське право, право публічної служби, будівельне право, телекомунікаційне право тощо.

інтересу до теоретичних і практичних проблем у сфері правозастосування, а також підвищення рівня української юридичної освіти. Окремі питання автори підручника лише поставили на обговорення або зовсім не розглядали. Проте цей недолік компенсується посиланням на численні наукові праці, в яких зацікавлений читач зможе відшукати відповіді на свої запитання.

Принциповою особливістю підручника є його орієнтація на практику діяльності суб'єктів публічної адміністрації та адміністративних судів. Наведено чимало відповідних прикладів, що допоможуть «пов'язати» теорію з практикою, пояснити читачам, як той або інший інститут чи норма Загального адміністративного права використовуються у правозастосовній сфері. Приклади позначено у тексті за допомогою зменшеного розміру шрифту та сірого фону, які використано також і для виділення додаткової інформації, ознайомлення з якою дозволяє більш глибоко вивчити відповідне питання. Значно полегшить роботу з підручником також і його максимально деталізований зміст, який суттєво спростить читачу пошук необхідного матеріалу.

Авторський колектив висловлює вдячність рецензентам: доктору юридичних наук, професору В. К. Колпакову і доктору юридичних наук, професору, члену-кореспонденту НАПрН України С. Г. Стеценку за слушні зауваження та цінні поради стосовно рукопису підручника.

Будемо вдячні також і нашим читачам за відгуки та ідеї, які обов'язково отримають відповідне опрацювання при підготовці підручника до перевидання.

Доктор юридичних наук,
професор

І.С. Гриценко

Зміст

Розділ 1. Історичний досвід становлення і розвитку адміністративного права

Глава 1. Становлення та розвиток концептуальних засад адміністративного права

Розділ 2. Основоположні категорії адміністративного права

Глава 2. Адміністративне право – юридична основа реалізації публічного управління

Глава 3. Принципи адміністративного права

Глава 4. Джерела адміністративного права

Розділ 3. Суб'єкти адміністративного права

Глава 5. Публічна адміністрація у системі суб'єктів адміністративного права

Глава 6. Приватні особи у системі суб'єктів адміністративного права

Розділ 4. Інструменти діяльності публічної адміністрації

Глава 7. Адміністративний акт

Глава 8. Адміністративний договір

Глава 9. Акти-дії публічної адміністрації

Глава 10. План як інструмент діяльності публічної адміністрації

Глава 11. Приватноправові інструменти діяльності публічної адміністрації

Глава 12. Нормативні акти публічної адміністрації

Глава 13. Адміністративний розсуд у діяльності публічної адміністрації

Глава 14. Електронне урядування

Розділ 5. Публічне майно

Глава 15. Адміністративно-правовий режим публічного майна

**Розділ 6. Позасудовий контроль за діяльністю (рішеннями)
публічної адміністрації**

**Глава 16. Позасудовий контроль за діяльністю публічної
адміністрації: поняття, види, правова характери-
стика. Прокурорський нагляд**

Алфавітно-предметний покажчик

Nationale Taras-Schewtschenko-Universität Kiew

ALLGEMEINES VERWALTUNGSRECHT

Lehrbuch

Kiew
Verlag Jurinkom Inter
2015

Autoren

- Hrytsenko, I.S.**, Dr. habil. iur., Prof. – Kapitel 1
Melnyk, R.S., Dr. habil. iur., Prof. – Kapitel 2
Pukhtetska, A.A., Dr. iur. – Kapitel 3
Zadyraka, N.Yu., Dr. iur. – Kapitel 4
Bevzenko, V.M., Dr. habil. iur., Prof. – Kapitel 5 und 15
Vashchenko, Yu.V., Dr. iur., Doz. – Kapitel 5
Radyshevska, O.R., Dr. iur. – Kapitel 5
Dikhtiiievskii, P.V., Dr. habil. iur., Prof. – Kapitel 6
Tymoshchuk, V.P., Dr. iur. – Kapitel 7
Kuibida, R.O., Dr. iur. – Kapitel 8
Zaiarnyi, O.A., Dr. iur. – Kapitel 8 und 11
Myroniuk, R.V., Dr. habil. iur., Doz. – Kapitel 9
Prymatchenko, D.V., Dr. habil. iur., Prof. – Kapitel 10
Herasymenko, Ye.S., Dr. iur., Doz. – Kapitel 12
Schloer, B., Dr. iur. (Deutschland) – Kapitel 13
Mikhrovska, M.S., Kapitel 14
Kolomoiets T.O., Dr. habil. iur., Prof. – Kapitel 16

Rezensenten

- Kolpakov, V.K.**, Dr. habil. iur., Prof.
Stetsenko, S.H., Dr. habil. iur., Prof., korrespondierendes
Mitglied der Nationalen Akademie der Rechtswissenschaften

© Verlag Jurinkom Inter 2015

ISBN 978-966-667-624-8

Vorwort

*Das Schicksal unserer
Freiheit wird in den
Diskussionen über Details
des Verwaltungsrechts
entschieden*

F. A. von Hayek

Die Konzeption dieses Lehrbuches beruht auf der Erkenntnis, dass es im demokratischen und sozialen Rechtsstaat nötig ist, den Inhalt und die Bestimmung des Verwaltungsrechts grundsätzlich zu hinterfragen, denn das Verwaltungsrecht dient vor allem dazu, die Bedürfnisse von Privatpersonen in ihren Beziehungen zur Staatsgewalt abzusichern. Die rechtliche Grundlage dieses Verständnisses liegt in der Verfassung der Ukraine, wo in Art. 3 Abs. 2 festgestellt wird, dass die Stärkung und der Schutz der Rechte und Freiheiten die oberste Aufgabe des Staates ist und deren Ausführung, genau besehen, durch das Verwaltungsrecht geregelt wird. Auch darf man nicht die Art. 6 Abs. 2 und 19 Abs. 2 der Verfassung übersehen, die von der öffentlichen Gewalt verlangen, dass sie im Rahmen und auf die Art und Weise handelt, wie das die Verfassung und die Gesetze der Ukraine vorschreiben, was wiederum vor allem durch die Vorschriften des Verwaltungsrechts geschieht.

So stellt das Verwaltungsrecht das unerlässliche Konstruktionselement in den heutigen Beziehungsmustern dar, die bei der Beteiligung von Staat und Bürger entstehen, und wirkt dabei „schützend, vor allem die Persönlichkeit vor

übermäßigen, mit ihrer freien Entwicklung unvereinbaren staatlichen Eingriffen“¹.

Das vorliegende Lehrbuch unterscheidet sich grundsätzlich von denen, die heute dem ukrainischen Leser angeboten werden. Für diese Feststellung gibt es drei Gründe:

Erstens haben sich die Autoren und Autorinnen zur Aufgabe gemacht, das nationale Verwaltungsrecht durch die Brille der Grundsätze des europäischen Verwaltungsrechts zu betrachten. Dieser Ansatz ist notwendig und auch in gewissem Sinn verpflichtend nicht nur wegen des Strebens der Ukraine nach Europa, sondern auch deshalb, weil eine beträchtliche Zahl ukrainischer Juristen schon auf einem beachtlichen europäischen Niveau arbeitet und deshalb ist die Europäisierung des ukrainischen Verwaltungsrechts ein wichtiges Element für einen weiteren Wissensgewinn. Konsequenterweise verwenden die Autoren und Autorinnen die europäische Fachterminologie aus Wissenschaft und Praxis, so *öffentliche Gewalt*, *öffentliche Verwaltung*, *öffentliches Recht*, *öffentliches Eigentum*, *Verwaltungsakt*, *Verwaltungsermessen*, *E-Government* usw.

Die Notwendigkeit, sich am europäischen Recht generell und am Verwaltungsrecht speziell zu orientieren ist auch dadurch bedingt, dass für die Ukraine in gewissem Umfang die Empfehlungen des Europarates und die Entscheidungen des europäischen Gerichtshofs für Menschenrechte verbindlich sind. Diese Empfehlungen und Entscheidungen wurden von den Autoren und Autorinnen eingearbeitet um diese so den ukrainischen Lesern zu präsentieren; das soll auch dazu anregen, diese schon heute zu beachten und nicht darauf zu warten, bis der ukrainische Gesetzgeber tätig geworden ist.

¹ Elistratov, A. I., Die Grundlagen des Verwaltungsrechts, Moskau, 1917, S. 129.

Zweitens haben sich die Autoren und Autorinnen bei der Darstellung von der bekannten Aussage leiten lassen, dass Verwaltungsrecht die Konkretisierung von Verfassungsrecht sei¹, womit die außerordentlich enge Beziehung dieser Rechtsgebiete ausgedrückt wird. Im Einzelnen geht es darum, dass das Verfassungsrecht 1. die Struktur und die Befugnisse der öffentlichen Verwaltung bestimmt, 2. die Grundlagen der Beziehung zwischen der öffentlichen Verwaltung und Privatpersonen festlegt, 3. die nicht zu überschreitenden Grenzen für das Handeln der öffentlichen Verwaltung gegenüber Privaten festlegt, 4. die Prinzipien enthält, die die zentralen Elemente im System der Grundsätze für die Tätigkeit der öffentlichen Verwaltung sind, 5. die allgemeinen Grundlagen der Staatsfunktionen verankert, die ebenso im Bereich der öffentlichen Verwaltung anwendbar sind.

Folglich enthält das Lehrbuch eine große Zahl von Hinweisen auf die ukrainische Verfassung und Entscheidungen des ukrainischen Verfassungsgerichts, ferner werden einige Aussagen der Verfassung durch die Brille der verwaltungsrechtlichen Doktrin erläutert. Anders gesagt, die Autoren und Autorinnen wollen eine Antwort auf die Frage geben, wie die ukrainische Verfassung auf die öffentliche Verwaltung einwirkt, und weisen auf die grundlegende Tatsache hin, dass die Verfassung unmittelbare Geltung hat und immer und unter allen Umständen zu beachten ist.

Drittens ist die vorliegende Veröffentlichung de facto ein „monographisches“ Lehrbuch, in dem die meisten neuen Strömungen der heutigen ukrainischen Verwaltungsrechtswissenschaft wiedergegeben werden. Es geht dabei aber nicht um „reine“ Wissenschaft, wie sie für Habilitationen typisch ist. Die Autoren

¹ Werner, F., Verwaltungsrecht als konkretisiertes Verfassungsrecht, DVBl. 1959, S. 527.

und Autorinnen haben sich vielmehr bemüht, nur diejenigen wissenschaftlichen Erkenntnisse und Konzepte einzuarbeiten, die bei der praktischen Anwendung von Verwaltungsrecht relevant sein können.

Die Autoren und Autorinnen konzentrierten sich nur auf die allgemeinen Aspekte und Normen des Verwaltungsrechts, daher der Titel *Allgemeines Verwaltungsrecht. Was das Besondere Verwaltungsrecht*¹ angeht, so lässt es sich wegen des großen Umfangs dessen Rechtsgrundlagen im Rahmen spezieller Ausbildungen und mit entsprechender Fachliteratur erlernen.

Die wichtigsten Ziele dieses Lehrbuchs sind die Darstellung der Lehre vom allgemeinen Verwaltungsrecht, das Wecken des Interesses an theoretischen und praktischen Fragestellungen bei der Anwendung von Verwaltungsrecht und die qualitative Verbesserung der ukrainischen Juristenausbildung. Einige Fragen wurden nur angesprochen oder gänzlich ausgeblendet. Um diesen Mangel auszugleichen wurde auf zahlreiche andere Arbeiten verwiesen, die dem interessierten Leser die erforderlichen Antworten geben.

Eine weitere Besonderheit dieses Lehrbuches ist die Ausrichtung auf die Tätigkeit der öffentlichen Verwaltung und der Verwaltungsgerichte. Es wurden nicht wenige Beispiele gegeben, die helfen, Theorie und Praxis zu verbinden, die den Lesern vorführen, wie das eine oder andere Institut des allgemeinen Verwaltungsrechts in der Praxis angewendet wird. Die Beispiele wurden im Text durch eine kleinere Schrift und grauen Hintergrund kenntlich gemacht; dieses Layout wurde auch dort verwendet, wo zusätzliche Information zur Vertiefung einzelner Fragen angeboten wird. Die Arbeit mit dem Lehrbuch

¹ Das besondere Verwaltungsrecht umfasst das u. a. das Wirtschaftsverwaltungsrecht, das Recht der örtlichen Selbstverwaltung, Polizeirecht, das Recht des öffentlichen Dienstes, Baurecht, Telekommunikationsrecht.

wird auch dadurch erleichtert, dass der Inhalt sehr detailliert untergliedert wurde, um dem Leser das Auffinden einzelner Inhalte zu erleichtern.

Die Autoren und Autorinnen bedanken sich bei Herrn Prof. Dr. iur. W. R. Kolpakov und dem korrespondierenden Mitglied der nationalen Akademie für Rechtswissenschaft der Ukraine Herrn S. G. Stetsenko für ihre wichtigen Hinweise und Ratschläge.

Für Hinweise seitens der Leserschaft sind wir immer dankbar und werden sie bei einer Neuauflage beachten.

Dr. iur. I. S. Hrytsenko

Inhalt

- 1. Abschnitt:** Historische Erfahrungen des Werdens und der Entwicklung des Verwaltungsrechts
 1. Kapitel: Das Werden und die Entwicklung des Verwaltungsrechts
- 2. Abschnitt:** Grundlegende Kategorien des Verwaltungsrechts
 2. Kapitel: Verwaltungsrecht – die rechtliche Grundlage der öffentlichen Verwaltung
 3. Kapitel: Prinzipien des Verwaltungsrechts
 4. Kapitel: Quellen des Verwaltungsrechts
- 3. Abschnitt:** Die Subjekte des Verwaltungsrechts
 5. Kapitel: Die öffentliche Verwaltung im System der Subjekte des Verwaltungsrechts
 6. Kapitel: Privatpersonen im System des Verwaltungsrechts
- 4. Abschnitt:** Die Instrumente für die Handlungen der öffentlichen Verwaltung
 7. Kapitel: Der Verwaltungsakt

- 8. Kapitel: Der Verwaltungsvertrag
- 9. Kapitel: Die Handlungen der Verwaltung
- 10. Kapitel: Der Plan als Instrument für die Handlungen der öffentlichen Verwaltung
- 11. Kapitel: Die privatrechtlichen Instrumente für die Handlungen der öffentlichen Verwaltung
- 12. Kapitel: Die Normsetzung durch die öffentliche Verwaltung
- 13. Kapitel: Das Verwaltungsermessen in der öffentlichen Verwaltung
- 14. Kapitel: Die E-Verwaltung
- 5. Abschnitt: Das öffentliche Eigentum**
- 15. Kapitel: Das verwaltungsrechtliche Regime des öffentlichen Eigentums
- 6. Abschnitt: Die außergerichtliche Kontrolle der Handlungen (Entscheidungen) der öffentlichen Verwaltung
- 16. Kapitel: Die außergerichtliche Kontrolle der Handlungen der öffentlichen Verwaltung: Begriff, Arten, rechtliche Ausgestaltung, die Aufsicht der Staatsanwaltschaft

Stichwortverzeichnis

Taras Shevchenko National University of Kyiv

GENERAL ADMINISTRATIVE LAW

Textbook

Kyiv
The Publishing House “Yurinkom Inter”
2015

Authors

Hrytsenko I.S., Dr. of jur. sciences, Prof. – Chapter 1
Melnyk R.S., Dr. of jur. sciences, Prof. – Chapter 2
Pukhtetska A.A., Cand. of jur. sciences – Chapter 3
Zadyraka N.Yu., Cand. of jur. sciences – Chapter 4
Bevzenko V.M., Dr. of jur. sciences, Prof. – Chapters 5 and 15
Vashchenko Yu.V., Cand. of jur. sciences, Assoc. prof. – Chapter 5
Radyshevska O.R., Cand. of jur. sciences – Chapter 5
Dikhtiiivskii P.V., Dr. of jur. sciences, Prof. – Chapter 6
Tymoshchuk V.P., Cand. of jur. sciences – Chapter 7
Kuibida R.O., Cand. of jur. sciences – Chapter 8
Zaiarnyi O.A., Cand. of jur. sciences – Chapters 8 und 11
Myroniuk R.V., Dr. of jur. sciences, Assoc. prof. – Chapter 9
Pryimatchenko D.V., Dr. of jur. sciences, Prof. – Chapter 10
Herasymenko Ye.S., Cand. of jur. sciences, Assoc. prof. –
Chapter 12
Schloer B., Dr. of Law (Germany) – Chapter 13
Mikhrovska M.S. – Chapter 14
Kolomoiets T.O., Dr. of jur. sciences, Prof. – Chapter 16

Reviewers

Kolpakov V.K., Dr. of jur. sciences, Prof.
Stetsenko S.H., Dr. of jur. sciences, Prof., correspondent
member of the National Academy of Science of Ukraine

Foreword

*It is in the technical
discussion concerning
administrative
law that the fate of our liberty
is being discussed.*

F. A. von Hayek

The concept of this textbook is based on the essential need to rethink the content and purpose of administrative law in a democratic, social and law-based state. This branch of law should focus, first of all, on the needs of the individual in his or her relations with the public power. The Constitution of Ukraine is the legal background for this understanding of the purpose of administrative law. It provides that affirming and ensuring human rights and freedoms shall be the main duty of the State (part 2 of art. 3). In turn, administrative law establishes the procedure for exercise of this provision. We should also refer to part 2 of art. 6 and part 2 of art. 19 of the Basic Law, which require public administrators to act only on the grounds, within the powers, and in the way determined by the Constitution and the laws of Ukraine. Administrative law is the basis for this. Therefore, administrative law is an obligatory functional element of a contemporary model of the relationship between the individual and the state, which, “first of all, protects the individual from state interference that is undue and incompatible with conditions of his/her free development”¹.

¹ Elistratov A.I., *The Basics of Administrative Law* / A.I. Elistratove. – Moscow, 1917. – P. 129.

The textbook essentially differs from the other publications available to a Ukrainian reader for the following three reasons:

First, the authors' primary goal was to revise domestic administrative law through the major provisions of the European administrative law. This is necessary not only because Ukraine is moving toward European integration. In fact, many Ukrainian lawyers already work in accordance with the European values. In this regard, the convergence of Ukrainian administrative law with the European one is important to improve their knowledge about European law. As a result, the authors use definitions of European legal science and European legislation, such as public power, public management, public law, public property, administrative act, administrative discretion, electronic government, etc.

The focus of this textbook on the European law and, in particular, on the administrative law is necessary because Ukrainian law specialists shall act, to some extent, in accordance with Recommendations of the Council of Europe and Decisions of the European Court of Human Rights. The authors of the textbook analyze these documents to inform a Ukrainian reader on the provisions of these documents and to prove the necessity of complying with them without waiting for adoption of Ukrainian legal acts.

Second, the authors focus on a popular statement, that administrative law is a realized constitutional law¹ that explains a close connection of the mentioned branches. We mean here that constitutional law does the following: 1) determines the structure and authorities of public administration; 2) defines the principles

¹ Werner F. Verwaltungsrecht als konkretisiertes Verfassungsrecht, DVBl. 1959, S. 527.

of relations between public administration and individuals; 3) provides limitations that cannot be violated by the activities of public administration; 4) contains principles that are the core elements in the system of principles of public administration; and 5) establishes general principles for activities of the state that can be equally applied to a certain event or situation related to the activities of public administration.

Therefore, the textbook contains numerous references to the Constitution of Ukraine and to the relevant decisions of the Constitutional Court of Ukraine, including its interpretation of various provisions of the Constitutional law through administrative law doctrine. In other words, the authors have tried to explain how the Constitution of Ukraine is effective in the field of public management. They state that the Basic Law has a direct effect, and it shall always and upon any conditions be taken into account.

Third, this textbook is “a monographic textbook” providing many new trends that have recently appeared in domestic administrative law science. At the same time, it is not about a “pure” science which is more inherent to doctoral studies. The authors try to represent only approved scientific findings and concepts that can be applied in public management.

The authors analyze only general provisions of administrative law, i.e., **General Administrative Law**. As for provisions of **Special Administrative Law**¹, because of the volume of its content, it should be studied within special courses based on relevant textbooks and tutorials.

This textbook aims to disclose doctrinal principles of General Administrative Law, incite interest in theoretical and

¹ Special Administrative Law includes administrative commercial law, municipal law, police law, the law of public service, construction law, telecommunications law.

practical problems related to legal sphere, and improve Ukrainian legal education. Some issues are only offered for discussion or are not even mentioned. But this weakness is compensated by references to various papers where the reader can find answers to his or her questions.

A special feature of this textbook is its focus on the practice of public administration and administrative courts. The relevant examples assist to “connect” theory with practice, and to explain how various institutes of provisions of General Administrative Law are used in legal sphere. Reduced font and grey background mark the examples, including additional information that can be used for an advanced study. A due detailed content will essentially facilitate working with the textbook, and will make it easier for the reader to find necessary materials.

The authors are thankful to doctor of juridical sciences, Professor V.K. Kolpakov and doctor of juridical sciences, Professor, correspondent member of the National Academy of Science of Ukraine S.H. Stetsenko for their fair comments and valuable advice about the book.

We will be also thankful to our readers for their feedback and ideas, which will be taken into account in the next edition of this book.

Doctor of Juridical Sciences,
Professor

I.S. Hrytsenko

Contents

Part 1: History of Establishment and Development of Administrative Law

Chapter 1: Establishment and Development of Administrative Law

Part 2: The Basic Categories of Administrative Law

Chapter 2: Administrative Law as the Legal Background for Public Administration

Chapter 3: Principles of Administrative Law

Chapter 4: Sources of Administrative Law

Part 3: Subjects of Administrative Law

Chapter 5: Public Administration within the System of Subjects of Administrative Law

Chapter 6: Individuals within the System of Subjects of Administrative Law

Part 4: Tools of Public Administration

Chapter 7: Administrative Act

Chapter 8: Administrative Agreement

Chapter 9: Activities of Public Administration

Chapter 10: Plan as a Tool of Public Administration

Chapter 11: Private Tools of Public Administration

Chapter 12: Normative Acts of Public Administration

Chapter 13: Administrative Discretion in Public Administration

Chapter 14: E-Government

Part 5: Public Property

Chapter 15: Administrative Regime of Public Property

Part 6: Non-Judicial Control over the Activities (Decisions) of Public Administration

Chapter 16: Non-Judicial Control over the Activities of Public Administration: Definition, Types, Legal Features. Prosecutor's Supervision

Index

Довідкове видання

**ЗАГАЛЬНЕ
АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО**
Підручник

**ALLGEMEINES
VERWALTUNGSRECHT**
Lehrbuch

**GENERAL
ADMINISTRATIVE LAW**
Textbook

Підп. до друку 27.03.2015. Формат 60x84^{1/16}. Друк цифровий.

Папір офсет. Ум. друк. арк. 1,4. Обл.-вид. арк. 0,8.

Наклад 100 прим. Зам. №18\15

Видавець і виготовлювач –

ТД «Золота миля», просп. Московський, 135-а, м. Харків

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 3223 від 24.06.2008.